European Year of Citizens 2013

A könyvtári stratégia céljai 2014-2020

Sörény Edina
vezető tanácsos

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Közgyűjteményi Főosztály, Könyvtári Osztály

Eger, 2013. július 19.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tartalom

* A Portál program eredményei
* Nemzetközi környezetünk
* Pillanatfelvétel a magyarországi könyvtári rendszerről
* A könyvtárak küldetése és a feladatai
* Jövőkép – küldetés - célok
* A beavatkozások eszközrendszere

Emberi Erőforrások Minisztériuma

A Portál program eredményei

* Jövőkép 2008-2013

„A könyvtári rendszer egésze alkalmas a nyilvánosságra hozott információnak, felhalmozott tudásnak, valamint műveltségnek a mindenki számára a lakóhelyétől és településtípustól független, egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételére, elősegítve ezzel a különböző területek versenyképességét, növelve az esélyegyenlőséget, és segítve a leszakadó térségek és csoportok felzárkózását.”

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Célok 2008-2013

* IKT és szolgáltatásfejlesztés az információk leérése érdekében
* 7/24 szolgáltatás tértől időtől függetlenül
* Olvasáskultúra fejlesztés új módszerekkel
* Közösségi szolgáltatások fejlesztése- felnőttképzés
* A könyvtárosok ismeret- és kompetenciafejlesztése

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Eredmények- Könyvtárak uniós forrásfelhasználása

* **TIOP 1.2.3.** Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése – „Tudásdepó Expressz” /3 ütemben

  2007-2013 : 5,2 milliárd Ft

  436 nyertes projekt

* **TÁMOP 3.2.4.** „Tudásdepó - Expressz”- A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében /3 ütemben

  2007-2013 : 8,6 milliárd Ft

  201 nyertes projekt

* és további kulturális pályázatok révén összesen: **17, 8 milliárd Ft**

Emberi Erőforrások Minisztériuma

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

	Konstrukció száma	A konstrukció neve	Nyertes pályázat (db)	Elnyert támogatás
TÁMOP	3.2.3	„Építő közösségek” - közművelődési intézmények az egész életen át tartó tanulásért	44	1 666 071 993
	3.2.4	„Tudásdepó - Expressz” - A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében	201	8 586 702 109
	3.2.11	Tanórán kívüli nevelési feladatok támogatása	28	779 697 479
	3.2.12	Kulturális szakemberek továbbképzése a szolgáltatásfejlesztés érdekében	29	560 231 310
	3.2.13	Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában	48	999 018 921
TIOP	1.2.3	„Tudásdepó - Expressz” – Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúrafejlesztése	436	5 197 041 760
		Összesen	786	17 788 763 572

Eredmények – röviden…

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

* Egy minőségileg magasabb színvonalú, egyenlő esélyű hozzáférést biztosító könyvtári rendszer alakult ki,
* Megvalósult a **Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA) és az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR),** egységes felületen történő hozzáférése, valamint ezen rendszerek továbbfejlesztése
* Az ODR keretein belül megjelennek a szerzői jogilag védett elektronikus dokumentumok 2015-től,
* A **24 órán keresztül elérhető könyvtári portálokon** a felhasználók könyvtári szolgáltatásokat vehetnek igénybe otthonról is – valamennyi típusú könyvtárban
* Elindult Magyarország első **könyvtárbusza**
* Elkezdődött a könyvtári infrastruktúra megújítása
* **Nőtt az olvasást és az olvasási kompetencia fejlesztését támogató programok száma-** országos kampány
* A megvalósult képzések révén a könyvtárosok és a felhasználók ismeretei bővültek
* A **könyvtárak szakmai együttműködése** révén hatékonyabbá és színvonalasabbá vált a régiók könyvtári és információs szolgáltatásokkal történő ellátása

Dokumentumküldés

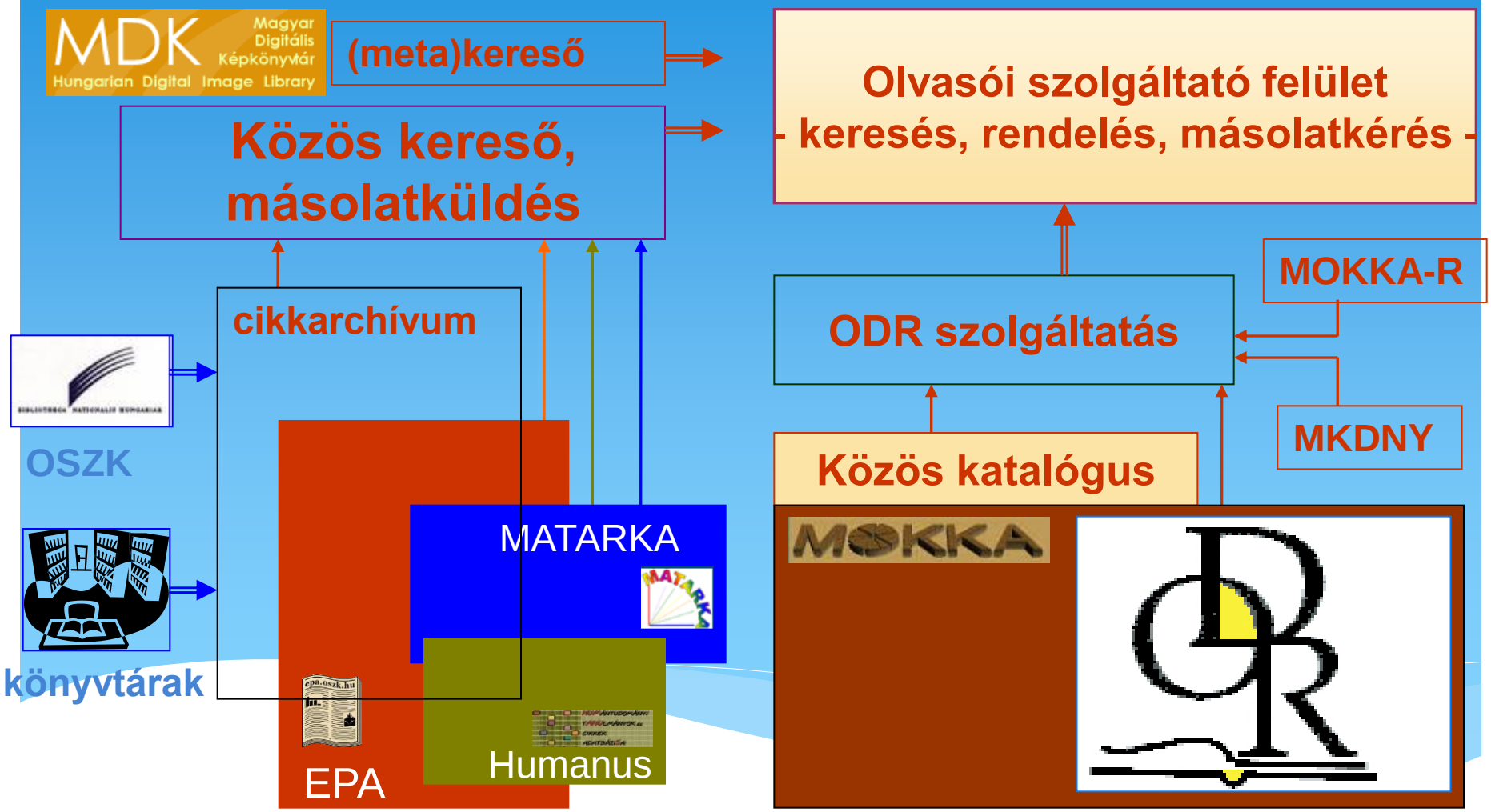

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTÉRIUMA

Nemzetközi környezetben 1.

„Európa 2020" program

* intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása,
* fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság,
* inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Nemzetközi környezetben 2.

UNESCO és IFLA: használói közösségek számára váljék lehetségessé az információhoz való egyenlő hozzáférés

Egyesült Királyság:

* a kiválóság ösztönzése,
* a könyvtárak szerepének megerősítése az olvasás, a tájékozódás és a tanulás terén,
* új módszerek kidolgozása a könyvtárak által kínált kulturális tudás és a tapasztalatok elérésére,
* innovatív és hatékony módszerek keresése a várható kihívások kezelése érdekében,
* hosszú távú, helyi partneri együttműködés

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Pillanatfelvétel a magyarországi könyvtári rendszerről

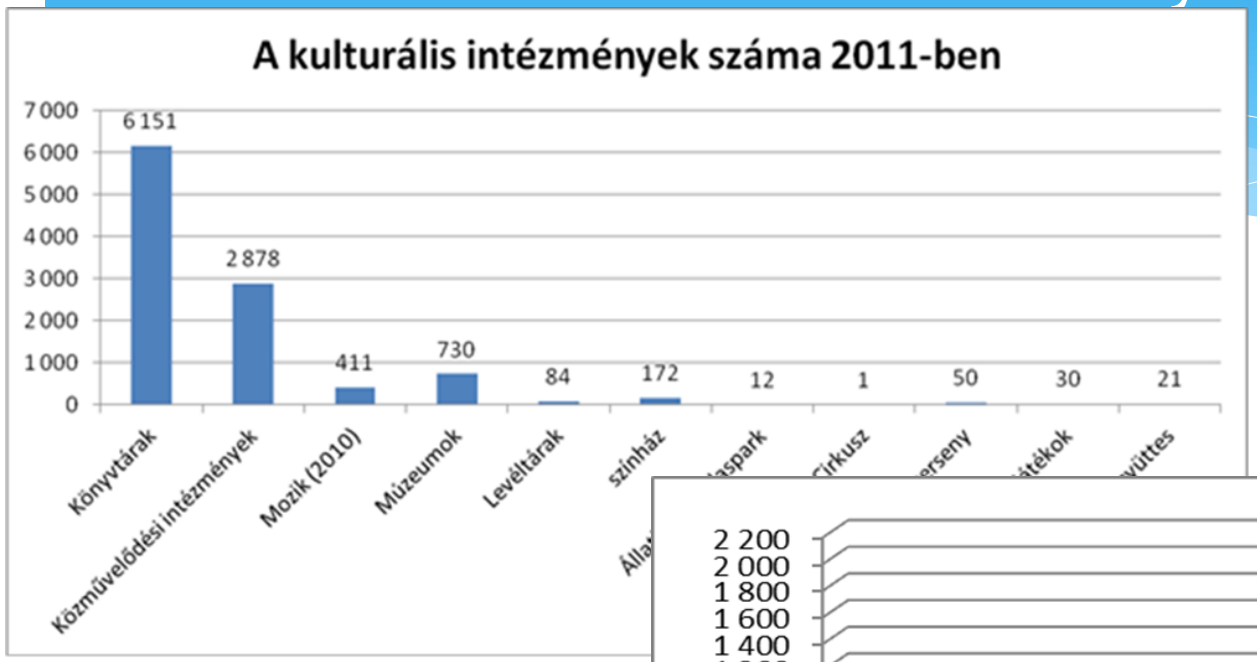

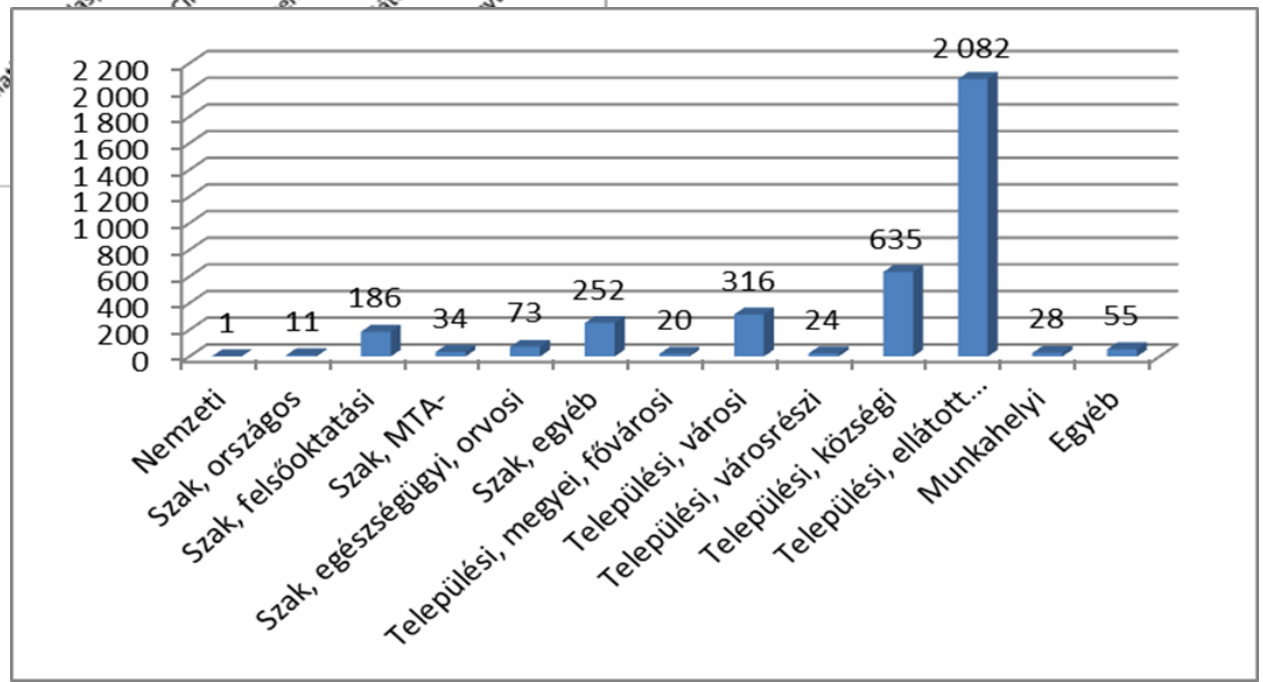

Emberi Erőforrások Minisztériuma

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

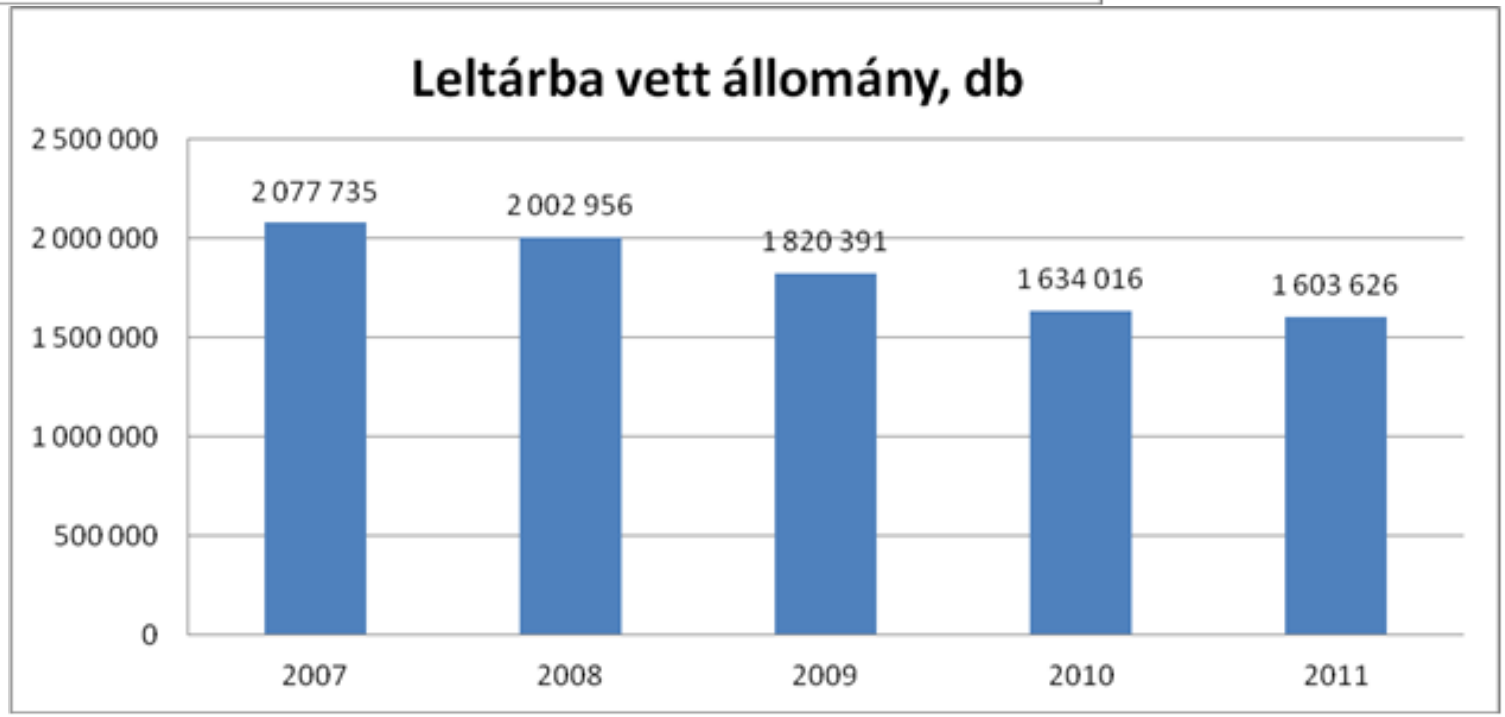

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

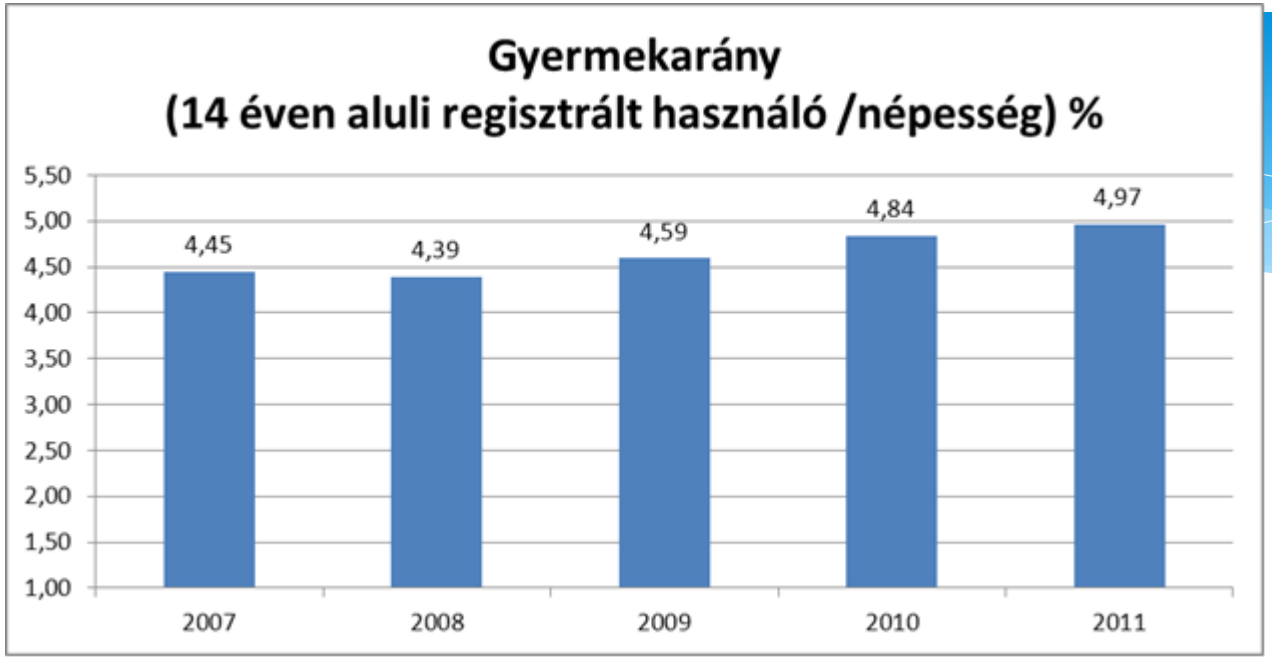

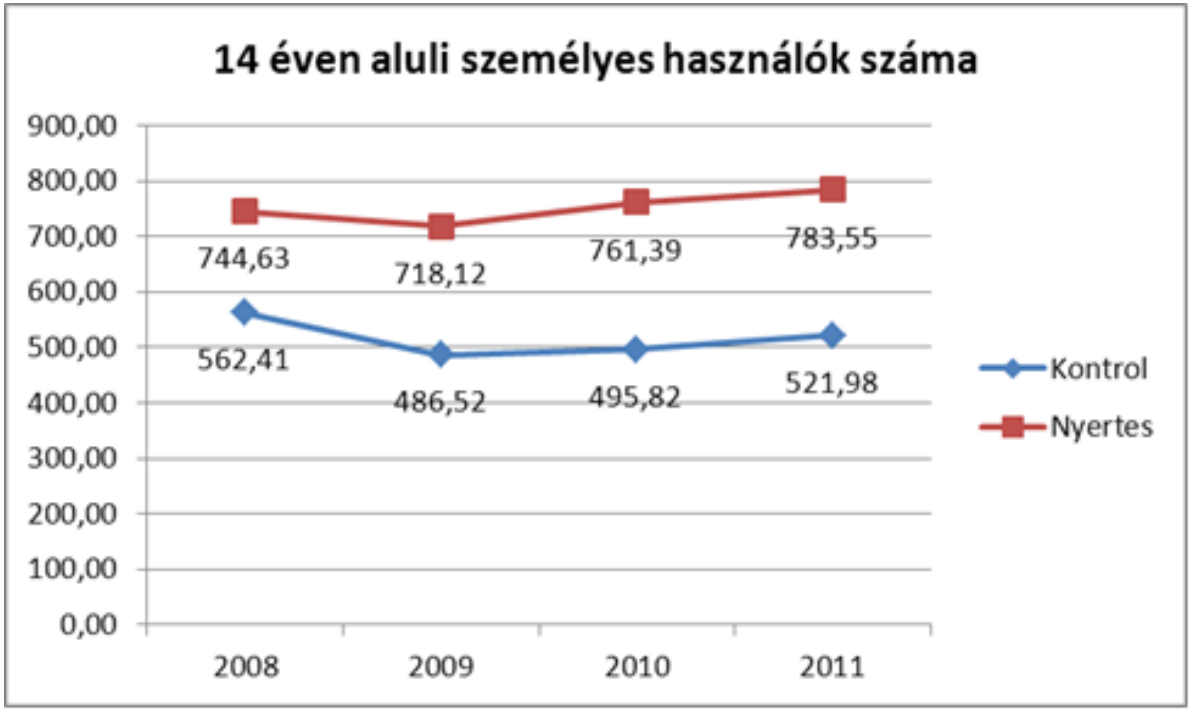

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrások Minisztériuma

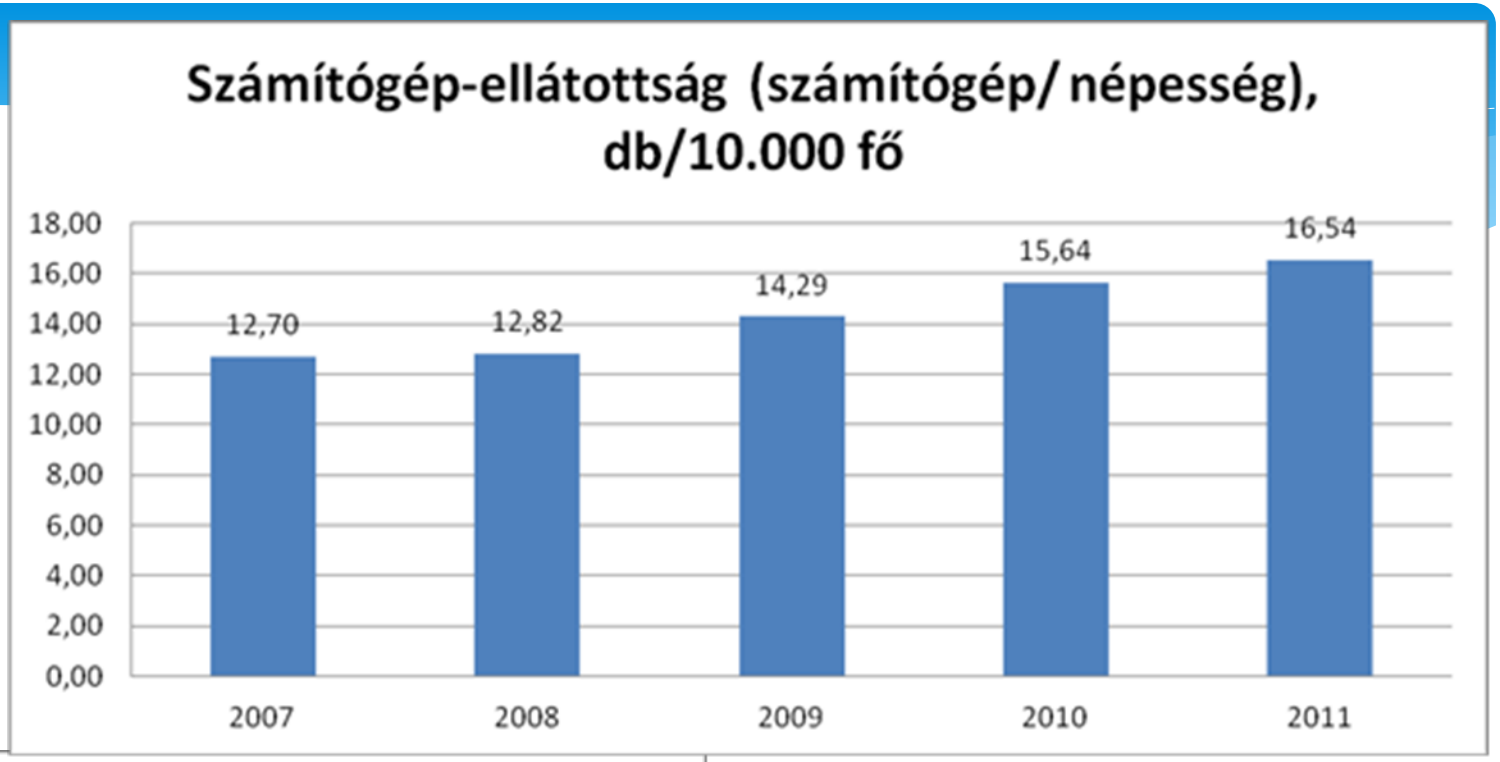

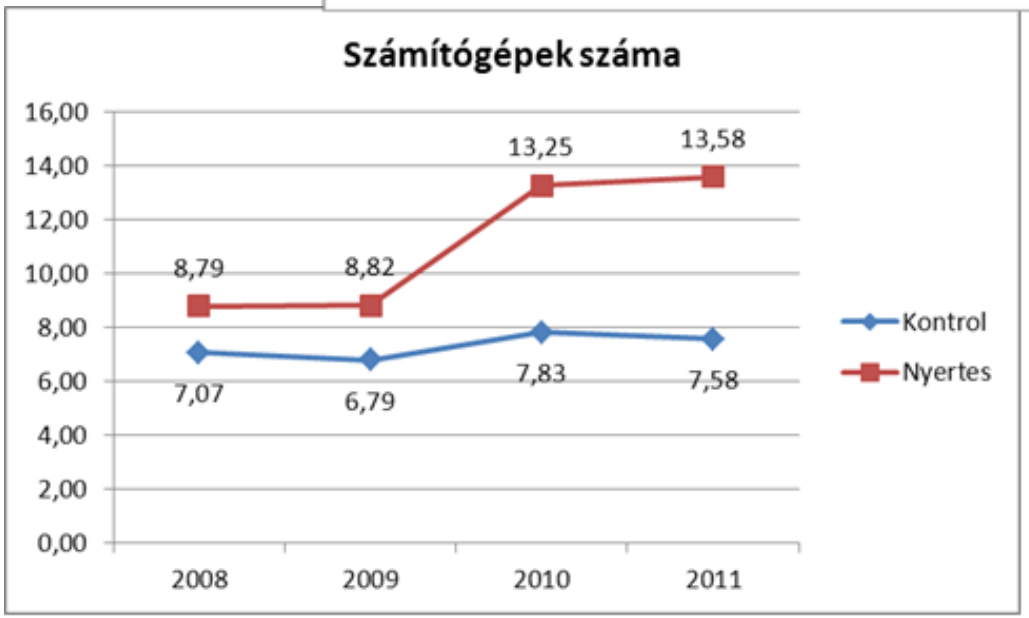

Emberi Erőforrások Minisztériuma

A könyvtári rendszer külső környezetének változásai

* A 1997. évi CLX. törvény korszerűsítése- nyilvános könyvtár alapfeladatainak bővítése
* A közkönyvtárak támogatási rendszerének fejlesztése
* A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer megújulása
* Integrált intézmények számának növekedése – új modell kialakulása
* A felsőoktatási és felnőttképzés átalakulása hatásai
* Az iskolai könyvtárak a KLIK-ben

Emberi Erőforrások Minisztériuma

A könyvtárak küldetése és a feladatai

* **A könyvtári rendszer Magyarország legnagyobb kulturális intézményrendszere.** /Több mint 6000 könyvtár és könyvtári tevékenységet folytató szervezet/
* Kiemelt feladata: válaszokat adjon a társadalmi és gazdasági változások által előidézett használói igényekre.
* **Cél:az ország valamennyi településén minőségi közszolgáltató könyvtári ellátás váljon elérhetővé, továbbá** az oktatási és a közösségi igényeket figyelembe vevő, hatékony, gazdaságosan fenntartható**, értékközvetítő és értékteremtő könyvtári rendszer** alakuljon ki, amely egyenlő esélyű hozzáférést biztosít a kulturális értékekhez.
* A könyvtár összefogja a települési, az iskolai, a felsőoktatási, az intézményi és a szakmai közösségeket, továbbá a tudományos kutatás közösségeit, az egyes, speciális dokumentumtípusok használóinak közösségeit is.
* **A könyvtár ma Magyarországon a legfontosabb közösségépítő hely.**
* **A használói közösségek minőségi ellátás és elérése érdekében** fokozni kell a könyvtárak társadalmi szerepvállalását: a nem formális és informális képzések révén az információs műveltség elsajátításában, az olvasási készség és a szövegértés fejlesztésében.
* **A könyvtárak összetett feladatellátásra képesek.** Egyszerre tudják támogatni az egyéni /tanulást/ és a közösségi igényeket.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Jövőkép – küldetés - célok

* ***Jövőkép 2014-2020***

A folyamatosan fejlesztett könyvtári rendszer a tudás forrásaként a társadalmi növekedés, a gazdasági fellendülés és az egyéni érvényesülés nélkülözhetetlen bázisa. A könyvtárak közszolgáltatásként, a társadalom valamennyi rétege számára időbeli és térbeli korlátozás nélkül egyenlő esélyű hozzáférést biztosítanak korszerű gyűjteményeikhez és szolgáltatásaikhoz. Támogatják az ismeretszerzést, a kompetenciák fejlesztését, közösségépítő tevékenységükkel növelik a társadalmi kohéziót.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Küldetés

* 1. **A könyvtár hozzájárul a nemzet jólétéhez**, a közösség fejlesztéséhez, az életminőség javításához, **a versenyképesség és a foglalkoztatás növeléséhez**.
* 2. **A könyvtár elősegíti** a demokrácia és a kulturális identitás érvényesülését, **az állampolgári jogok gyakorlását**.
* 3. **A könyvtár közszolgáltatás**, állami feladatként gyűjti és **hozzáférhetővé teszi** a gyűjteményébe tartozó **kulturális örökséget,** segíti annak kreatív hasznosítását.
* 4. **A könyvtár élményt és inspirációt ad** a tanuláshoz, a munkához és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, a tudományos kutatás nélkülözhetetlen eszköze.
* 5. **A könyvtár integráltan biztosítja a hagyományos és elektronikus dokumentumok elérését**, az internet adta információs lehetőségeket, valamint a hatékony tanulásra és kreatív tevékenységre alkalmas közösségi helyet.
* 6. **A könyvtár elősegíti** a fizikai, mentális, illetve **társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok kulturális integrációját**; támogatja a nemzetiségek identitásának megőrzését.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Célok

Átfogó célok

* 1. A könyvtárak társadalmi szerepvállalásának erősítése
* 2. A könyvtári rendszer hosszú távú működésének fenntartása és innovatív fejlesztése
* 3. Korszerű, felhasználó-központú, versenyképes országos könyvtári szolgáltatások fejlesztése, széleskörű jogszerű elektronikus hozzáférés biztosítása
* 4. A könyvtáros szaktudás folyamatos megújításának és elismerésének biztosítása

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Főbb célok /1. cél/

* A könyvtár váljon a széleskörű kulturális demokrácia színhelyévé, vegyen részt a társadalmi aktivitás erősítésében és a társadalmi kohézió növelésében.
* A könyvtár, mint a kultúra, a művelődés és a közösségi találkozások társadalmi színtere váljon a társadalom életének aktív szereplőjévé.
* A könyvtár, mint a kutatás, az oktatás, a képzés, az egyéni fejlődés, az élethosszig tartó tanulás eszköze, váljon a gazdasági fejlődés nélkülözhetetlen motorjává.
* A könyvtár vegyen részt a kompetenciafejlesztésben, a felzárkózás érdekében szervezzen speciális programokat a funkcionális és a digitális analfabetizmus leküzdésére, az olvasási és szövegértelmezési képességek fejlesztésére.
* A könyvtár vállaljon vezető szerepet az olvasáskultúra fejlesztésében és népszerűsítésében, és működjön együtt az oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézményekkel, a családokkal, civil szervezetekkel valamint a piaci szereplőkkel.
* A könyvtár vegyen részt a határon túli magyarság információs és kulturális ellátásában

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Főbb célok /2. cél/

* Stabil, kiszámítható finanszírozási rendszer az alaptevékenység elvégzésére, az emelt szintű szolgáltatások létrehozására és működtetésére, valamint a helyi igényekhez igazodó fejlesztésekre.
* A könyvtárakban felhalmozódott tudásvagyon hosszú távú megőrzése, biztonságos tárolása érdekében központi megoldás
* A könyvtári digitalizálási program folytatása : meg kell szervezni a digitalizálás anyagi és módszertani támogatását, növelni kell a rendszerben elérhető digitális dokumentumok mennyiségét, metaadatokkal történő ellátását.
* Az elektronikus kötelespéldány-szolgáltatás rendezése, és a folyamatos megőrzéshez szükséges beavatkozások elvégzése, beleértve a konvertálást
* A magyar kulturális örökség részét képező magyar weboldalak archiválása, az ehhez szükséges fejlesztések megvalósítása és a megőrzéshez szükséges tárkapacitás kialakítása.
* Az országos könyvtári szolgáltató rendszerek továbbfejlesztése: a közkönyvtári rendszerben növelni kell az országos szolgáltatások igénybevételét, valamint el kell érni, hogy a helyi könyvtári szolgáltatások szervesen illeszkedjenek az országos rendszerekhez.
* A könyvtárnak törekednie kell a kiválóságra, gondoskodnia kell a könyvtári szolgáltatások megbízható, magas minőségéről.
* A könyvtári gyűjtemény-nyilvántartási funkció hitelesítése érdekében az elektronikus nyilvántartó rendszerek auditálása.
* A könyvtárban kreatív információhasznosítási projektek megvalósítása a felsőoktatási műhelyek bevonásával.
* A határon túli magyar közösségeket kulturális örökségük megtartásában, valam hagyatékok összegyűjtésében és feldolgozásában segítség nyújtás.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Főbb célok /3. cél/

* Együttműködési rendszer kialakítása más közgyűjteményekkel, a közművelődési intézményekkel, valamint a piaci szereplőkkel - kiadókkal, piaci tartalomgazdákkal, IT-fejlesztőkkel - az elektronikus tartalomfejlesztés érdekében.
* Támogatni kell az e-kultúra terjedését
* A használók képzésével és IKT laborok működtetésével minél több állampolgárt kell hozzásegíteni a digitális kompetenciák megszerzéséhez és alkalmazásához; digitális szakadék csökkentése a felzárkózás támogatása érdekében.
* Az értéknövelt szolgáltatások és a közhasznú információk széles körének közvetítését kell biztosítani területi korlátozás nélkül. Ehhez bővíteni kell a folyamatosan (7/24), távolról is elérhető szolgáltatások körét.
* A könyvtárakban elérhetővé kell tenni a külföldi adatbázisok hozzáférhetőségét.
* Támogatni kell az egyedi azonosító technológiák elterjedését a könyvtári kölcsönzés automatizálása érdekében.
* Ki kell alakítani a nyílt hozzáférésű publikációk hálózatba kapcsolt tárolóhelyeit,
* A K+F+I-hez kapcsolódó könyvtári fejlesztéseket kell bevezetni a kutatás és az oktatás információ-ellátásának támogatása érdekében. A könyvtárakban távsegítséggel/mentorálással támogatott virtuális kutatási és tanulási környezetet kell kialakítani.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Főbb cél /4. cél/

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

* Támogatni kell a könyvtáros képzés egységesítését, szükség esetén ésszerű átszervezését.
* A változó igényekhez igazodó könyvtári továbbképzési rendszer biztosítása:

Pld. a közösségfejlesztési és az önkéntes munkára vonatkozó fogadókészséghez kapcsolódó, a mentális egészség fejlesztését támogató képzések

* A könyvtári akkreditált továbbképzési programok illeszkedésének kialakítása a felnőttképzés és a pedagógus-továbbképzés rendszeréhez.
* A szakmai tájékozottság és fejlődés érdekében biztosítani kell a konferenciákon, tapasztalatcserék és műhelytalálkozók szervezésével, jó gyakorlatok honosításával a közös kezdeményezésekben való részvételt
* Ki kell dolgozni a könyvtárosok szakmai tudását tükröző minősítési rendszert,
* Törekedni kell arra, hogy az elérhető jövedelem a szakma társadalmi szükségességét és a könyvtáros szaktudását, munkájának minőségét egyaránt tükrözze

Eszközrendszer

* Jogszabályi környezet
* Haza támogatási rendszer
  - központi támogatás
  - fenntartói támogatás
* Uniós forrású fejlesztési támogatások
  - hazai és nemzetközi pályázatok

Emberi Erőforrások Minisztériuma

European Year of Citizens 2013

Köszönöm a figyelmet!

Eredményes tanácskozást kívánok!

edina.soreny@emmi.gov.hu

Emberi Erőforrások Minisztériuma